

Til Børne- og Ungdomsudvalget

28-01-2011

Specialreformen 1.0 - opsamling

Sagsnr.
2011-13669

Dokumentnr.
2011-69265

Indledning

Sagsbehandler
Jacob Mandix

På udvalgs mødet d. 22. september 2010 (2010-135683) bad udvalget om halvårlige afrapporteringer på Specialreformen 1.0, og på denne baggrund har forvaltningen udarbejdet en opsamling på resultaterne frem til nu. Der gives desuden anvisninger på, hvorledes der arbejdes videre med endnu ikke afsluttede indsatser i Specialreformen 2.0. Opsamlingen markerer samtidig afslutningen på Specialreformen 1.0.

Opsamlingen er disponeret på følgende måde:

- 1) Baggrund for Specialreformen 1.0
- 2) Specialreformen 1.0's resultater i relation til overordnede mål
- 3) Specialreformen 1.0's indsatser

1. Baggrund for Specialreformen 1.0

Børne- og Ungdomsudvalget vedtog den 15. august 2007, at iværksætte en samlet reform af specialområdet (J.nr.: 2007-65673), hvor målet er:

- 1) at omprioritere op til 10 pct. af den samlede budgetramme på specialområdet (dvs. 100 mio. kr.) med henblik på at investere i flere inkluderende tilbud til udsatte børn og unge på almenområdet
- 2) at frekvensen af børn og unge der udskilles fra almenområdet ikke øges

Specialområdet

Gyldenløvesgade 15, 4.
sal
1502 København V

Telefon
26 15 0042

Direkte telefon
3366 4055

E-mail
jamand@buf.kk.dk

EAN nummer
5798009386311

www.kk.dk

For at nå disse to mål er der udviklet en udmøntningsplan som rummer en række indsatser:

Tabel 1: Udmøntningsplan for Specialreformen 1.0

Delspor 1: Inkluderende indsatser	Delspor 2: Økonomi og visitation
1a – Inklusionspolitik ➤ Udvikling af Inklusionspolitik og Inklusionsguide	2a – Nye budgetmodeller ➤ Udvikling af inklusionsunderstøttende budgetmodeller for skoler og dagtilbud som sikrer bedst mulig ressourceudnyttelse
1b – Inklusionsindsatser afprøves og evalueres ➤ I pionerområderne Indre By og Bispebjerg 2009	2b - Styring og Visitation ➤ Sammenhæng mellem visitation og ressourcetræk og den bedste styring af ressourcerne sikres
1c - Inklusion i alle områder implementeres fra 2010 ➤ Medarbejdere uddannes i at arbejde mere inkluderende ➤ Igangsættelse af inklusionsprojekter i skoler og dagtilbud ➤ Inklusionskoordinatorer som skal støtte medarbejdere i skoler og dagtilbud i at arbejde inkluderende	2c - Budgetanalyse af bydækkende enheder på specialområdet ➤ Analyse af bydækkende enheder m.h.t. ressourcemæssige, ledelsesmæssige, administrative og pædagogiske forhold
1d – Inkluderende mellemformer og støtte- og supportordninger ➤ Oprettelse af kompetencecentre som skal give lærere og pædagoger viden om specifikke problemstillinger som fx autisme ➤ Udvikling af fleksible tilbud i almenområdet hvor støtten flyttes hen til børnene	2d – Kørsel ➤ Udvikling af en mere effektiv model for tildeling af kørsel ➤ Udgiften reduceres, samtidig med at driftssikkerhed og tilfredshed bevares
1e - Udvidet samarbejde mellem SOF og BUF ➤ Der udvikles modeller for at anbragte børn i dag- og døgntilbud kan vende tilbage til almenområdet i inkluderende tilbud ➤ Muligheden for at etablere kommunale dagbehandlingstilbud i stedet for private afdækkes	

Som det fremgår af tabel 1 består udmøntningsplanen for Specialreformen 1.0 af 2 spor. Delspor 1 er det pædagogiske spor, hvor der i særlig grad er fokus på de pædagogiske rammer og indhold, samt på samarbejdet med særligt Socialforvaltningen. Delspor 2 omfatter de mere styringsmæssige aspekter af indsatsen i almen- og specialområdet.

Fælles for begge spor er, at de, som beskrevet ovenfor, skal bidrage til en relativ opbremsning i antallet af børn visiteret til specialtilbud samt en omprioritering af op til 100 mio. kr.

2. Specialreformen 1.0's resultater i relation til overordnede mål

Nedenfor er en opsamling på indsatsernes samlede effekt i forhold til Specialreformen 1.0's to overordnede mål:

Omprioritering af op til 100 mio. kr.

Målet med Specialreformen 1.0 er at omprioritere op til 10 % (dvs. 100 mio. kr.) af den samlede budgetramme på specialområdet med henblik på at investere i tiltag, der sikrer bedre tilbud til flere af de udsatte børn og unge.

Tabel 2: Omprioritering af ressourcer til mere inkluderende

Indsats	Besparelser	Mere inkluderende indsatser
Omlægninger på høreområdet	1,2	
Kompetenceudvikling på kommunale skoler og dagtilbud		12,0
Flerfamilieskolerne	9,4	14,4
Private dagbehandlingstilbud	6,0	
Kompetenceudvikling PPR		2,5
CSV og UU	2,5	
STU	1,6	
Grupperne	0,5	
I alt	21,2	28,9
Omprioriteret i alt		50,1

Som det fremgår af tabel 2 er der indtil nu samlet set omprioriteret for ca. 50 mio. kr.

Den relative stigning i antallet af børn, der visiteres til specialområdet skal stoppes

Det er en tendens over hele landet, at antallet af børn der modtager specialundervisning stiger. I den forbindelse fremgår det af tabel 3 at det særligt har været den relative andel af specialpladser niveau 3, der har været stigende i Københavns Kommune.

Tabel 3: Andel af 6-16 årige i specialskoler ud af det samlede antal 6-16 årige i perioden 2004/05 til 2009/10 i København (pct.)*

Område/år	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10
Specialskoler (niveau 2)	1,30	1,22	1,22	1,20	1,19	1,18
Specialskoler (niveau 3)	1,58	1,54	1,64	1,65	1,67	1,78
I alt	2,88	2,75	2,85	2,85	2,86	2,95

*Skolen på Kastelsvej og Grupperne indgår ikke i tabellen, ligesom der ikke er korrigeret for køb/salg af pladser.

Stigningen i antallet af pladser fra skoleåret 2008/09 til 2009/10 hænger primært sammen med indførsel af obligatorisk børnehaveklasse.

For at modgå denne udvikling har Børne- og Ungdomsforvaltningen via Specialreformen 1.0 siden 2008 investeret i indsatser, jf. nedenfor

under pkt. 4, som samlet set skal bidrage til, at det relative antal af børn der modtager specialundervisning stabiliseres.

Et af resultaterne er et betydeligt fald i antallet af henvisninger for skoleåret 2011/12 fra områderne til visitation til de mest specialiserede tilbud, jf. tabel 4.

Tabel 4: Udviklingen i nyvisitationen til de mest specialiserede tilbud (Niveau 3)

	2008-2009	2009-2010	2010-2011	2011-2012
Barn henvises fra Område til visitation til specialplads	240	256	262	197
Afslag på specialplads og Området etablerer alternativt støtteforløb	70	62	89	31
Uafsluttede sager	0	0	0	9
Børn optaget i specialtilbud	170	194	173	157

* Tallene for skoleåret 2011-12 er ikke endelige, da der i løbet af skoleåret kan komme enkelte børn til, men tallene indikerer et væsentligt lavere antal henvisninger til de mest specialiserede tilbud

Denne udvikling indikerer, at Børne- og Ungdomsforvaltningen er på vej i den rigtige retning med sine inklusionsindsatser.

3. Specialreformen 1.0's indsatser

I det følgende beskrives Specialreformen 1.0's indsatser jf. udmøntningsplanen. Efter beskrivelsen af hver indsats angives status på opgaven. For uafsluttede indsatser er der også en anbefaling til hvordan, der skal arbejdes videre med eventuelle uafsluttede indsatser (se også oversigt i tabel 5).

Delspor 1 Inkluderende indsatser

I delspor 1 fokuseres der på de pædagogiske rammer og indsatser som skal sikre en inkluderende kultur i hele byen, hvor flere børn kan forblive i almenområdet, med den støtte som det kræver.

1a – Inklusionspolitik og guide for fagfolk der arbejder med børn og unge i København

Når man i en stor kommune som København skal arbejde på en ny måde på skoler og dagtilbud, er det vigtigt at have en fælles vision. Derfor har København d. 24. juni 2009 vedtaget en inklusionspolitik. Inklusionspolitikken skal sætte rammen for en vision i byen, hvor pædagoger, lærere og andre fagfolk arbejder med at udvikle en inkluderende kultur, der retter sig imod alle byens børn.

Institutioner og skoler har som supplement til inklusionspolitikken fået en inklusionsguide, der giver lærere og pædagoger metoder til, hvordan de kan arbejde med et inkluderende miljø.

Status: *Indsatsen er afsluttet*

Ib - Inklusionsindsatser i pionerområderne Indre By og Bispebjerg 2009

Inden forvaltningen rullede planen for Specialreformen 1.0's indsatser ud i hele byen, blev inklusionsindsatserne afprøvet i to udvalgte områder i byen. På baggrund af opsamling af erfaringer og evalueringer fra pioneråret blev indsatserne justeret og implementeret i hele byen fra 2010.

Status: *Indsatsen er afsluttet*

Ic - Inklusion i alle områder 2010

For at støtte op om inklusionsarbejdet i alle områder i byen er følgende indsatser iværksat

- A. Inklusionsuddannelser
- B. Inklusionskoordinatorer
- C. Inklusionsprojekter

A. Inklusionsuddannelser

En bred uddannelsesindsats medvirker til at fagfolk på almenområdet kan håndtere de specifikke problemstillinger som børn med særlige behov har. Herved vil flere børn kunne forblive inkluderet i almenområdet. Derfor tilbydes lærere, pædagoger, funktionslærere og støttepædagoger uddannelse i inklusion. Der er i alt 1700 pladser medarbejdere tilbudt uddannelse. Målet er, at undervisningen er praksisnær og at metoderne kan anvendes i undervisningen og i samværet med børnene.

Status: *Indsatsen videreføres som en del af kompetenceudviklingsindsatserne i Specialreformen 2.0.*

B. Inklusionskoordinatorer

Der skal ansættes inklusionskoordinatorer i alle områder. Deres rolle er, at komme ud i institutioner og skoler og observere og vejlede personalet i, hvordan de arbejder med at få børn der udfordrer til at forblive i fællesskabet. Det skal også bidrage til at få antallet af indstillinger til specialpædagogisk bistand reduceret.

Status: *Indsatsen er afsluttet.*

C. Inklusionsprojekter

For at fremme konkrete inkluderende tiltag med børnene, har alle områder fået midler til inklusionsprojekter.

Projekterne omhandler fx at:

- Få børn der pjækker til at komme i skole
- Lave morgen café for sårbare familier på skoler

- Fælles indsats hvor forældrene kommer med i skole eller institution, for at få barnet ind i en positiv udvikling
- At samarbejde i teams med fokus på barnets ressourcer, (LP-modellen)

Status: Indsatsen er afsluttet.

Id - Inkluderende mellemformer og støtte- og supportordninger

For at flere børn kan inkluderes i almenområdet i Københavns Kommune gør vi følgende:

- Lærerne skal have mulighed for at indhente rådgivning og vejledning
- Der skal etableres flere fleksible tilbud i almenområdet

Rådgivning og vejledning til lærere og pædagoger

Der skal udvikles forskellige former for støttemuligheder til lærere og pædagoger der matcher de behov de har. Derfor har forvaltningen oprettet fem kompetencecentre hvor lærere og pædagoger kan få viden om og vejledning i specifikke problemstillinger som er autisme, ADHD, socio-emotionelle problemstillinger, familieindsats og hørehæmmede. Kompetencecentrene skal hjælpe lærere og pædagoger med at kunne inkludere de børn der ellers er i risiko for at blive udsat. Der foreslås etableret flere kompetencecentre, hvilket indgår i Specialreformen 2.0.

Status: Indsatserne videreføres i Specialreformen 2.0

Fleksible tilbud i almenområdet

Der skal oprettes nye fleksible tilbud i almenområdet, for at skabe bedre tilbud til de børn med særlige behov der kan profiteres af at være på almenområdet. Herunder tænkes bl.a. på gruppeordninger på tværs af klasser, hvor der bevidst arbejdes med at børnene i dele af deres skoleliv, er inkluderet i hele skolens fællesskab.

Status: Indsatsen videreføres i Specialreformen 2.0

Ie - Udvidet samarbejde mellem SOF og BUF

Børne- og Ungdomsforvaltningen og Socialforvaltningen har på en række områder overlappende indsats. Derfor er fokus på at koordinere indsatsene bedre. Det drejer sig ikke mindst om de udsatte børn og unge, som modtager dag/døgnbehandlingstilbud, hvor Socialforvaltningen har ansvaret for behandlingsdelen mens Børne- og Ungdomsforvaltningen har ansvar for børnenes uddannelse. Her er fokus især på:

- Revision af samarbejdsaftalen
- Tilbyde flere børn og unge inkluderende tilbud i kommunens alment skoler, og mere fokus på den tidlige forebyggende indsats.

Status: Samarbejdet er etableret men skal løbende videreudvikles.

Delspor 2 - Økonomi og Visitation

I delspor 2 er der fokus på de mere styringsmæssige aspekter af en opprioriteret inkluderende indsats.

2a – Nye budgetmodeller - støtten skal flyttes til børnene og ikke omvendt.

Målet er at nye budgetmodeller i højere grad skal understøtte at børn med særlige behov, der profiterer af samværet med børn i almenområdet skal kunne forblive i almenområdet. Det betyder, at det skal undersøges hvordan skoler og dagtilbud kan gives incitamenten til i højere grad at arbejde med at inkludere børn med særlige behov. Det er afgørende at vores tilbudsvifte, organisering og budgettildeling skal være klar, gennemsigtig og retfærdig

Status: Indgår i Specialreformen 2.0.

2b - Styring og Visitation

Der er sket store ændringer i forvaltningen måde at arbejde med visitation til specialpladser. Der er:

- udarbejdet en plan for sænkelse af sagsbehandlingstiden i forbindelse udarbejdelse af pædagogiske psykologiske vurderinger (PPV)
- udviklet ny praksis med vejledende måltal, som jf. ovenfor har medført en betydelig sænkelse af antallet af henvisninger til specialplads.

Herudover arbejdes der på at kunne præsentere en ny visitationsmodel, som mindsker muligheden for at skubbe udgifter mellem forvaltningsenheder. Modellen giver især kommunens alment skoler nye muligheder for at arbejde mere inkluderende.

Status: Plan for at nedbringe sagsbehandlingstiden samt udvikling af ny praksis med vejledende måltal er udført, mens implementeringen af ny visitationsmodel indgår i Specialreformen 2.0.

2c - Budgetanalyse af bydækkende enheder på specialområdet

Børne- og Ungdomsforvaltningen har en række bydækkende enheder på specialområdet som er blevet analyseret, for at sikre at de lever op til intentionerne i reformen og understøtter inklusionsindsatsen.

I samarbejde med alle enheder er de ressourcemæssige, ledelsesmæssige, administrative og pædagogiske forhold blevet ændret på Børnekliniken, Center for Specialundervisning (CSV), Familieskolerne og Den selvstændige skole "Grupperne".

Status: Indsatsen er afsluttet.

2d – Kørsel

På kørselsområdet er målet en mere effektiv og gennemskuelig organisation. Der skal via en omlægning af kørselsindsatsen frigøres ressourcer til investeringer i inkluderende indsats på fx specialundervisningsområdet.

Status: Indgår i Specialreformen 2.0. I løbet af efteråret 2011 udbyder BUF sin busdrift mens Taxakørslen bliver en del af et samlet kommunalt udbud.

Tabel 5 - Overblik over status på indsatserne i Specialreformen 1.0

Nr.	Indsats	Status
1. inkluderende indsats		
1.a	1.a Inklusionspolitik og –guide	Indsatsen er afsluttet
1.b	1b – Inklusionsindsatser i pionerområderne	Indsatsen er afsluttet
1.c	1c - Inklusion i alle områder 2010 A. Inklusionsuddannelser B. Inklusionskoordinatorer C. Inklusionsprojekter	A: Indsatsen videreføres som en del af kompetenceudviklingsindsatserne i Specialreformen 2.0. B: Indsatsen er afsluttet C: Indsatserne er afsluttet.
1.d	1d - Inkluderende mellemformer og støtte- og supportordninger Rådgivning og vejledning til lærere og pædagoger Fleksible tilbud i almenområdet	Indsatserne videreføres i Specialreformen 2.0
1.e	1e - Udvidet samarbejde mellem SOF og BUF	Samarbejdet er etableret men skal løbende videreudvikles.
Delspor 2 - Økonomi og Visitation		
	2a – Nye budgetmodeller	Indgår i Specialreformen 2.0.
	2b - Styring og Visitation	Plan for at nedbringe sagsbehandlingstiden samt udvikling af ny praksis med vejledende måltal er udført, mens implementerin-

		gen af ny visitationsmodel indgår i Specialreformen 2.0.
	2c - Budgetanalyse af bydækkende enheder på specialområdet	Indsatsen er afsluttet
	2d – Kørsel	Indgår i Specialreformen 2.0. I løbet af efteråret 2011 udbyder BUF forvaltningens busdrift mens Taxakørslen bliver en del af et samlet kommunalt udbud.